

ผ้าขาวม้า – ผ้ามหัศจรรย์

ฉันทพร เวทย์ศิริยานันท์

ผ้าขาวม้า – ผ้ามหัศจรรย์

ดึกดำบรรพ์ก่อนเก่าเคยเล่าไว้
 ธรรมชาติแวดล้อมพร้อมธรรมา
 มนุษย์นับเป็นหนึ่งในสัตว์โลก
 ความจำเป็นดำรงชีพต่อชีวี
 อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม
 รวมทั้งสมุนไพรใช้เป็นยา
 อยู่ดีมีสุขทุกหมู่เหล่า
 ทั้งลาว เขมร กูย ต่าง เจือจุน
 ปลุกหม่อน ทอผ้าไหมในย่านนี้
 แพรพรรณอาภรณ์ไม่เป็นรอง
 ลวดลายนั้นเล่าก็หลากหลาย
 อันลวยซึ่ม ปากากุณ กระเดื่องนาม
 ความจำเป็นเบื้องต้นของเสื้อผ้า
 บุกป่าฝ่าดงไว้ป้องกัน
 ผ้าเป็นได้ทุกอย่างล้วนประโยชน์
 ผ้าห่ม ที่นอน อุ่นสบาย
 ผ้าขาวม้าเป็นผ้าของชายชาญ
 ต่างถิ่นต่างบ้านต้องติดตาม
 กล่าวกันว่าผ้าขาวม้ามีนานโข
 ใช้กันมาแต่สมัยสุโขทัย
 ก่อนเรียกขานกันว่า “ผ้ากรรมมา
 สมัยอยุธยานิยมจัง
 ผืนผ้าตาหมากรุกลายสีเหลี่ยม
 ทอด้วยฝ้ายหรือไหมคราได้ยล

คนอาศัยป่าดงพฤษภพหงษา
 นก กา เสือ ช้าง บ่าง ชะนี
 อุปลอกันสุดประเสริฐเลิศศักดิ์ศรี
 บัจฉยี่ที่รู้คู่คนมา
 บ้านเรือนกันกลมอย่างแน่นหนา
 มนุษย์สรรหาไว้พร้อมมูล
 ชนเผ่าชาวสุรินทร์ผ่านหลายรุ่น
 เกื้อหนุนสามัคคีไม่ตรีปอง
 ฝีมือชั้นดีทั้งแคล้วคล่อง
 สุรินทร์ชื่อก้องผ้าไหมงาม
 โฮล คือ แม่ลายหนึ่งในสยาม
 ย้อมด้วยคราม ครั่ง เข ได้ครบครัน
 เพียงห่อหุ้มกายาคลายหนาวสัน
 หนามเกี่ยวขูดคันสิ่งอันตราย
 หมอนมุ้งแสนโปรดของหมั่นหมาย
 ของฝากของขายรายได้งาม
 อลังการคุณค่าอย่ามองข้าม
 แม้แต่นามผ้าขาวม้าเดิมว่าไร
 ผืนไม่โต ต่อมา เปลี่ยนแบบใหม่
 มีไว้ “เคียนพุง”ไม่รุงรัง
 หรือผ้ากำม้า” แม่นมมัง
 เป็นดั่งเพื่อนคู่กายชายทุกคน
 ฝีมือยอดเยี่ยมประจักษ์ผล
 สีสันแปลกปนละลานตา

ทั่วไปใช้ด้ายเพียงสองสี
เขียว – ดำ ก็งามเหลือคณา
ผ้าขาวม้าเป็นผ้ามหัศจรรย์
ใช้เป็นผ้าถุง ปูเอนกาย
คาดพุง นุ่งอาบน้ำ ทำเป็ลลูก
เช็ดเหงื่อ บัดยุง ให้ทรมานเซย
เข้าป่าเมื่อใดได้ใช้แน่
ข้าวโพด แดงไทย และแดงกวา
ผ้าขาวม้าสุรินทร์ถิ่นผ้าไหม
มีหนึ่งเดียวที่นี้รับประกัน
ทอด้วยไหมสีแดงและสีส้ม
ลายทางยาวฝีมือเจ้าเนื้อกลอย
เป็นมิติแต่งแต้มแซมลายแทรก
กลมกลืนผืนสไปไหมขั้นดี
ตกแต่งเชิงผ้าทั้งสองข้าง
ลายข้าง ลายม้า ลายหงส์บิน
ทั้งมัดหมี่ ชิด จก และยกดอก
แทรกดินเงินดินทองของโบราณ
มรดกของมวลมนุษยชาติ
ชนรุ่นหลังพึงตระหนักหันกลับมา

ขาว-แดงสวยดีนะเธอจ้า
เชิงผ้าขาวม้าแต่งลวดลาย
ค่าอนันต์กว่าผ้าที่หลากหลาย
ผ่นไปรอยปรายหรือแดดจ้าคลุมผ้าเลย
แม่บุญปลูกปิดอกคุ่นอกเอ๋ย
เป็นของฝากลูกเขย ของสมมา
ห่อเห็ด หอย แยม ผักตามผา
ลื่นฟ้า ถั่ว ข่า และเผือกมัน
พลั่วไหว ออกแบบ หลากสีสัน
กรองกลั่นถ้อยสุนทรย์อนตามรอย
ผสวน ผสมริ้วขาว เขียว เหลืองหน้อย
ระริวน้อยรอยขวาง วางพอดี
จัดแยกใหญ่เล็กสลบสี
เป็นที่ลือเลื่องเมืองสุรินทร์
สรรค์สร้างทอลายชวนถวิล
ภูมิรินทร์เซยผากลิบแยมบาน
บ่งบอกความเก่งมีสี่บาน
เชิญสัมผัสผลงานเป็นบุญตา
มุนมังของปราชญ์ทรงคุณค่า
ส่งเสริมให้ก้าวหน้าอย่าหมิ่นแคลน